

Утвърждавам:

доц. Георги Лозанов

Председател на СЕМ

Съгласувано с:

Надя Шабани

Председател на ДАЗД

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА СЪДЪРЖАНИЕ, КОЕТО Е НЕБЛАГОПРИЯТНО ИЛИ СЪЗДАВА ОПАСНОСТ ОТ УВРЕЖДАНЕ НА ФИЗИЧЕСКОТО, ПСИХИЧЕСКОТО, НРАВСТВЕНОТО И/ИЛИ СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Съветът за електронни медии /СЕМ/ и Държавната агенция за закрила на детето /ДАЗД/, на основание чл.32, ал.5 от Закона за радиото и телевизията /ЗРТ/, разработват критерии за оценка на съдържание, което е неблагоприятно или създава опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата. Критериите се приемат, изменят и допълват от Съвета за електронни медии, съгласувано с Държавната агенция за закрила на детето.

Съветът за електронни медии, доставчиците на медийни услуги и Държавната агенция за закрила на детето сключват ежегодно, в срок до 31 март, споразумение за защита на децата от съдържание, което е неблагоприятно или създава опасност от увреждане на тяхното физическо, психическо, нравствено и/или социално развитие. Споразумението се публикува на интернет страниците на Съвета за електронни медии и на Държавната агенция за закрила на детето, в съответствие с разпоредбата на чл.32, ал.6 от ЗРТ.

Критериите за оценка на съдържание са показателите, по които се оценява съответствието на програмите и техните елементи (аудио-визуални предавания, радиопредавания, различни форми на търговски съобщения и други елементи от програмното съдържание) с изискването на разпоредбата на чл.17а от Закона за радиото и телевизията с цел защита на правата и интересите на децата през цялото времетраене и съдържание на програмите.

Доставчиците на медийни услуги - линейни и нелинейни - са длъжни да спазват правата на децата, уредени в Закона за закрила на детето и в други нормативни актове, като при осъществяването на своята дейност са длъжни да не допускат участие на деца в предавания, които са неблагоприятни или създават опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата, и да се ръководят от принципите в чл.10 от Закона за радиото и телевизията.

II. КРИТЕРИИ ЗА УЧАСТИЕ НА ДЕЦА В ПРОГРАМИ НА ДОСТАВЧИЦИТЕ НА МЕДИЙНИ УСЛУГИ

Доставчиците на медийни услуги:

1. Гарантират спазването на правото на личен живот на детето.
2. Не разгласяват сведения и данни за дете, участник в предаване, по смисъла на Закона за личните данни, без писмено съгласие на неговите родители или законни представители освен в случаите по чл. 7, ал. 1 от Закона за закрила на детето. В случая, когато детето е непълнолетно - навършило 14 години, се взема и неговото съгласие за разгласяване на сведения и данни.
3. Не разгласяват сведения и данни за детето без писмено становище на органа за закрила, предприел мярката – съответната Дирекция „Социално подпомагане”, в случаите, когато спрямо дете, участник в предаване е предприета мярка за закрила.
4. Информират и консултират по подходящ начин родителите, настойниците, попечителите или другите лица, които полагат грижи за дете, за съдържанието на предаването, в което участва детето, за останалите участници и за друга относима информация.
5. Предоставят информация на детето, участващо в предаване, относно съдържанието на предаването, съобразена с неговата възраст и степен на развитие. Предоставят информация по достъпен и разбираем начин и за правилата за поведение по време на участие в предаването и възможните последствия от неспазването им.
6. Осигуряват на детето по всяко време подкрепа и условия за осъществяване на контакти с неговото семейство, роднини и близки за него хора, в случаите, в които детето е откъснато от обичайната среда на живот.
7. Гарантират безопасна и сигурна среда за детето, както и необходимото лично пространство, при участието на дете в предаване.
8. Осигуряват възможност на детето да напуска мястото на участие, като при необходимост осигуряват пълнолетен придружител.
9. Осигуряват присъствието на придружител - на родител, настойник, попечител или другите лица, които полагат грижи за дете, който е задължен да не оставя без надзор и грижа децата до 12-годишна възраст, ако с това се създава опасност за тяхното физическо, психическо, нравствено и/или социално развитие. Подсигуряват - след съгласуване с родител, настойник, попечител или другите лица, които полагат грижи за дете, пълнолетен придружител на дете на възраст от 12 до 18-годишна възраст, ако това е в интерес на детето.
10. Не възпрепятстват участието в образователния процес на участващото в предаване дете.

11. Не допускат участието на дете в предаване или други програмни елементи, които съдържат порнография, или разголване на човешкото тяло на самото дете или на други участващи лица, противоречащо на общоприетите морални норми.

12. Не допускат участието на дете в предаване или други програмни елементи, които подбуждат към ненавист въз основа на расов, етнически, полов, религиозен или национален признак; или толерират ограничения на права или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, имуществено състояние, религия, образование, убеждения, или наличие на увреждане.

13. Не допускат участието на дете в предаване или други програмни елементи, в които се използват думи и изрази от самото дете или от страна на други участници, които биха могли да се отразят неблагоприятно на него или да създадат опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното им развитие.

14. Не допускат участието на дете в предаване или други програмни елементи, в които детето безпричинно е показвано в опасни ситуации или занимаващо се с дейности, вредни за него самото или за други хора, нито го насърчава да се занимава с потенциално опасни дейности или поведение.

15. Не допускат участието на дете в предаване или други програмни елементи, които съдържат или толерират заплаха за живота и здравето на човека.

16. Не допускат участието на дете в предаване или други програмни елементи, в които има проява, или детето проявява безпричинно жестокост към животни.

17. Не допускат участието на дете в предаване или други програмни елементи, които подбуждат към употреба на оръжие.

18. Не допускат участието на дете в предаване или други програмни елементи, които провокират към агресивни модели на поведение и/или противообществено поведение.

19. Не допускат участието на дете в предаване или други програмни елементи, които провокират или толерират замърсяване на околната среда.

20. Не допускат участието на дете в предаване или други програмни елементи, които провокират към незачитане и неуважение към родители, настойници, попечители, към другите лица, полагащи грижи за отглеждането му, или към други членове на обществото.

21. Не допускат участието на дете в търговски съобщения, които убеждават пряко деца, че притежаването или непритежаването, или употребата на даден търговски продукт или услуга ще допринесе за определени преимущества или недостатъци, ако това води до травмиращо влияние върху децата.

22. Не допускат участието на дете в реклами или други форми на търговски съобщения за генетично модифицирани храни.

23. Не допускат участието на дете в търговски съобщения, придружаващи или включени в детски предавания за храни и напитки, съдържащи хранителни съставки и

вещества с хранителен или физиологичен ефект, по-специално съдържащи мазнини, трансмастни киселини, сол/натрий и захар, чийто прекомерен прием в хранителния режим не е препоръчителен.

24. Не допускат участието на дете в предаване или форми на търговски съобщения, които провокират неоправдано ограничаване приема на едни или други храни, което може да доведе до негативно въздействие върху здравето на детето.

25. Не допускат участието на дете в програмни елементи, които подбуждат към употреба на наркотични вещества или представят тяхната употреба в положителна светлина.

III. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА НЕБЛАГОПРИЯТНО СЪДЪРЖАНИЕ

26. Доставчиците на медийни услуги са длъжни да не допускат създаване или предоставяне за разпространение на предавания в нарушение на принципите на чл. 10 от Закона за радиото и телевизията и предавания, които са неблагоприятни или създават опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата.

27. Разпоредбите, които засягат децата, не се отнасят до предавания, които се разпространяват в програмите на доставчиците на медийни услуги между 23.00 и 06.00 часа и са ясно обозначени чрез предхождащ ги аудио- и/или аудио-визуален знак или се идентифицират с визуален знак през цялото време, което не изключва отговорността на доставчиците на медийни услуги за спазването на принципите на чл. 10 през цялото времетраене на програмата.

28. Елементи от програмите на доставчиците на медийни услуги, които могат да въздействат неблагоприятно или да създадат опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата, следва да бъдат разполагани в програмни пояси, които се предполагат, че не привличат детската аудитория.

29. С оглед на защитата на децата от съдържание, което е неблагоприятно или създава опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата, при предоставянето за разпространение на аудио-визуални произведения/филми, доставчиците на медийни услуги имат предвид категоризацията на филми, която се осъществява от Националната комисия за категоризацията на филми и възрастовите ограничения, ако има такива.

- при категория "А" - "Препоръчва се за деца";
- при категория "В" - "Без възрастови ограничения";
- при категория "С" - "Не се препоръчва за деца под 12-годишна възраст";
- при категория "D" - "Забранен за лица под 16-годишна възраст";
- при категория "X" - "Забранен за лица под 18-годишна възраст".

30. Доставчиците на медийни услуги прилагат категоризацията на филмовата програма, приета със Становище на Националния съвет за радио и телевизия от 2000 год., както следва:

➤ Категория I: Широка публика.

Без ограничения.

➤ Категория II: Със сцени, които могат да шокират младата публика.

Часовото програмиране на такива филми и предавания зависи от доставчика на медийни услуги. Доставчиците следва да обръщат специално внимание на предварителните анонси и реклами на такива произведения в близост до детски програми.

➤ Категория III. Филми, забранени за аудитория под 12-годишна възраст, а също и предавания, които могат да шокират младата публика, и в които има повтарящи се намеци или описания на физическо или психологическо насилие.

Тези предавания и програмни елементи не трябва да се предоставят за разпространение преди 23.00 часа.

По изключение могат да се предоставят за разпространение преди 23.00 часа, в случай че са обозначени с постоянен аудио, визуален или аудио-визуален символ, че тази продукция следва да се предоставя след 23 часа.

Предварителната реклама на тези продукции не може да съдържа сцени, които могат да шокират младата публика. Предварителните реклами не може да са в близост до детски програми.

➤ Категория IV. Филми, забранени до 18-годишна възраст, с еротичен или особено агресивен характер, с тенденция да застрашават физическото, нравственото и психическото развитие на децата.

Само за възрастни, може да се предоставят за разпространение само в часовия пояс от 23.00 часа до 06.00 часа.

Предварителната реклама не трябва да съдържа сцени, които могат да шокират младата публика.

Категория V. Порнографски филми и филми с изключително много насилие, които застрашават физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата.

Предоставянето е строго забранено по смисъла на чл.159 от Наказателния кодекс на Р България..

31. Доставчиците на медийни услуги не допускат предоставяне за разпространение на предаване или форми на търговски съобщения за алкохолни напитки, насочени към деца или в които има участие на дете, или има дете, което употребява алкохолни напитки, и не се насърчава прекомерната употреба на такива напитки.

32. Доставчиците на медийни услуги не допускат предоставяне за разпространение на предаване или форми на търговски съобщения за цигари и други тютюневи изделия, насочени към деца или в които има участие на дете, или има дете, което употребява цигари или други тютюневи изделия.

33. Доставчиците на медийни услуги не допускат предоставяне за разпространение на търговски съобщения - с участието на дете или насочени към деца - за лекарствени продукти или лечение, които се отпускат или назначават само по лекарско предписание, както и за наркотични вещества.

34. Неблагоприятни или създаващи опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата са предавания или други елементи от програмата, които съдържат порнография или сцени с открито

сексуален характер, които съдържат актове на необосновано насилие срещу хора и/ или животни, или представят насилието в благоприятна светлина.

35. Неблагоприятни или създаващи опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/ или социалното развитие на децата са части от програмата или от предавания, които подтикват към престъпно и/или противообществено поведение.

36. Неблагоприятни или създаващи опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/ или социалното развитие на децата са действия или сцени, на които децата обичайно не могат да станат свидетели - шокиращи кадри от местопрестъпления, мъртви или разчленени човешки тела, жертви на насилие, различни медицински манипулации и др.

Настоящите критерии са приети на основание на чл. 32, ал. 5 от Закона за радиото и телевизията, Протокол № от2011 год. на Съвета за електронни медии, и влизат в сила от датата на приемането им.